

59 לציריה כְּדִי שֶׁתֵּהָא אִימַת מְלָכוּת עֲלֵיהֶּן, שבראותם את צורת
60 שושן זכרו שהם משועבדים לה ולא ימדרו.
61 הגמרא מביאה מימרא נוספת על אימת מלכות: אָמַר רַבִּי יִנְאִי,
62 לְעוֹלָם תֵּהָא אִימַת מְלָכוּת עֲלֵיהֶּן, שְׁנַאֲמַר בדברי משה לפרעה על
63 העתיד להיות לאחר מכת בכורות (שמות י"א ט) 'וַיֹּרְדוּ כָּל עֶבְרֵיךָ אֵלֶּה
64 אֵלֵי וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לִי לֵאמֹר צַא אֲתָה וְכָל הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיךָ וְגו', וְאֵילוּ
65 לְדִידֵיהֶּן לֹא קָאָמַר לִיהֶּן – ואילו על פרעה עצמו לא אמר משה
66 שעתיד להשתחוות לו, אף שבאמת באר הוא עצמו והשתחוה, והיינו
67 משום כבוד מלכות. רבי יוחנן מביא מקור אחר לכך שצריך לירא מן
68 המלכות: רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, מַהֲכָא – מהפסוק דלהלן לומדים זאת,
69 שְׁנַאֲמַר לאחר ירידת משה לאלהיו בהר הכרמל (מלכים א' יח טז) 'וַיֹּרֶד
70 ה' הִיטָה אֵל אֱלֹהֵיו וַיִּשְׁמַע מִתְּנִי וַיִּרְץ לִפְנֵי אַחָב עַד בֹּאֲכָה
71 יוֹרְעָאֵלָהּ, ועשה כן לחלוק כבוד למלכות.
72 הגמרא מביאה מחלוקת נוספת בין רב חסדא לרב יצחק בר אבדימי:
73 כתוב בפסוק על האילנות שיצמחו על גדות הנחל שיצא מבית
74 המקדש השלישי (יחזקאל מג ב) 'וְנָעַל הַנַּחַל יַעֲלֶה עַל שְׁפָתוֹ מִזֶּה וּמִזֶּה
75 כָּל עֵץ מֵאֶבֶל לֹא יִבּוֹל עֲלֵהוּ וְלֹא יִתֵּם פְּרִיו לְהַדְשִׁיו וַיִּבְרַךְ בִּי מִיָּמָיו מִן
76 הַמִּקְדָּשׁ הַזֶּה יוֹצֵאִים וְהִיא פְּרִיו לְמֵאֶבֶל יַעֲלֶהוּ לְתִרְוּפָהּ, ויש לחלק
77 את תיבת 'לתרופה' לשנים ולדרוש 'היתר פה', ונחלקו רב חסדא
78 ורב יצחק בר אבדימי איזה פה תתיר אכילת העלים, חד אָמַר,
79 לְהַתִּיר פֶּה שְׁלַמְעֵלָה – סתימת פה אילמים, שיתרפא, וחד אָמַר,
80 לְהַתִּיר פֶּה שְׁלַמְעֵלָה – סתימת רחם עקרומ, שיפקדו. הגמרא מביאה
81 עוד שנחלקו בזה ודבריהם מפורשים יותר: אִתְּמַר – נאמר בבית
82 המדרש, חֻזְקִיהָ אָמַר, 'לתרופה' היינו לְהַתִּיר פֶּה אֱלֵמִים. כִּרְ קָפְרָא
83 אָמַר, לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת.
84 הגמרא מביאה ברייתא הדנה במקור למספר המערכות שעל
85 השולחן, וכמה חלות לחם הפנים בכל מערכה: תִּנּוּ רַבְּנַן, נֹאמַר (ויקרא
86 כד ה) 'וְלִקְחַתְּ סֹלֶת וְאֶפֶת אֹתָהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חֲלוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרִים
87 יִהְיֶה הַחֲלָה הָאֶחָת. וְשֵׁמֶת אוֹתָם שְׁתֵּים מֵעַרְכוֹת שֵׁשׁ הַמֵּעַרְכֹּת עַל
88 הַשֻּׁלְחָן וְגו'. והאריכה התורה 'שתיים עשרה חלות', שתיים מערכות/
89 'שש המערכות', שאילו נֹאמַר רַק 'וְלִקְחַתְּ סֹלֶת וְאֶפֶת אֹתָהּ שְׁתֵּים
90 עֶשְׂרֵה חֲלוֹת' וְגו' 'וְשֵׁמֶת אוֹתָם שְׁתֵּים מֵעַרְכוֹת', וְלֹא נֹאמַר 'שש
91 המערכות', הִייתִי אֹמֵר שאין צריך שיהיו שתיים שוות, אלא אפילו
92 אחת שֶׁל אַרְבַּע חֲלוֹת וְאֶחָת שֶׁל שְׁמוֹנֶה, לְכַךְ נֹאמַר 'שש המערכות'
93 ללמד שכל מערכה בת שש חלות. וְאֵילוּ נֹאמַר רַק 'שתיים מֵעַרְכוֹת
94 שֵׁשׁ הַמֵּעַרְכֹּת' וְלֹא נֹאמַר בפסוק הראשון 'שתיים עֶשְׂרֵה חֲלוֹת',
95 הִייתִי אֹמֵר שֶׁלש מערכות שֶׁל שֵׁשׁ שֵׁשׁ, ששתיים מערכות' הן שתי
96 מערכות. וְשֵׁשׁ הַמֵּעַרְכֹּת מערכה נוספת. וביחד שמונה עשרה חלות,
97 לְכַךְ נֹאמַר 'שתיים עֶשְׂרֵה', ללמד שאין להוסיף על מספר זה. וְאֵילוּ
98 נֹאמַר רַק 'שתיים עֶשְׂרֵה חֲלוֹת' וְיִמְעַרְכוֹת' וְלֹא נֹאמַר המלים
99 'שתיים' שלפני מערכות' וְשֵׁשׁ שלפני מערכת', אלא ונתת אותם
100 מערכות המערכת על השולחן, הִייתִי אֹמֵר שישעו שְׁלִשָּׁה מערכות
101 שֶׁל אַרְבַּע אַרְבַּע, לְכַךְ נֹאמַר 'שתיים' וְשֵׁשׁ. הָא – הרי יש עוד שְׁלֹשׁ
102 יָאמְרוּ שְׁלִשָּׁה מִקְרָאוֹת תִּלְלוּ לֹא לְמִדְנָה כְּמָה חֲלוֹת יִהְיוּ וּבְכֵמָה
103 מערכות ינתנו. הָא כִּיִּצְדַּד יש לנהוג, נוֹתֵן שְׁתֵּים מֵעַרְכוֹת שֶׁל שֵׁשׁ
104 שֵׁשׁ, וְאִם נָתַן מערכה אחת שֶׁל אַרְבַּע וְאֶחָת שֶׁל שְׁמוֹנֶה לֹא יִצְא
105 אף בדיעבד.
106 הברייתא דנה באופן נוסף: אם נתן שתיים שֶׁל שְׁבַע שְׁבַע חֲלוֹת, רַבִּי
107 אֹמֵר יצא ידי חובתו בששת התחתונות. וְרוֹאִין אֵת הָעֲלִיוֹנָה
108 הנוספת כְּאֵילוּ אֵינָה, ולפיכך אינה פוסלת את כל המערכה. מקשה
109 הגמרא על רבי: וְהָא בְּעֵינַן – והלא צריכים לקיים את הפסוק (ויקרא
110 כד ט) 'וְנָתַתְּ עַל הַמֵּעַרְכֹּת לְבָנֶה זָבָד' וְגו', וכשנתון לבונה על החלה
111 השביעית אינה נתונה על המערכת, שחלה זו חוצצת ביניהם.
112 מתרצת הגמרא: אָמַר לִיהֶּן רַב חֲסָדָא לְרַב הַמְּנוּנָא, וְאָמְרִי לָהּ – ויש
113 אומרים שרַב הַמְּנוּנָא אמר לְרַב חֲסָדָא, רַבִּי לְמַעֲמִיָּה – לשיטתו,
114 דָּאֵמַר שְׁעָל' שבתורה היינו כְּסָמוּךְ, ולא 'על גבי' ואין מניחים את
115 הלבונה על החלה העליונה אלא על השולחן בין שני הסדרים, וגם
116 כשנתן חלה שביעית אין הלבונה נתונה עליה ואין חוציצה. מביאה

1 ובאשר לרחבן לֹא שְׁנָא הָכִי וְלֹא שְׁנָא הָכִי – אין חילוק, שבין אם
2 יהיה חמשה טפחים ובין ששה עולה החשבון כהוגן. וגם דין מצידי דם
3 עולת העוף אמה מתחת לסובב מובן, שְׁמֹנֶת כְּמָה הָיוּ – כמה גובהו,
4 חֲמִשִּׁין וְתַמְנָא – חמשים ושמונה טפחים, פְּלִגְיָה דְּמִנְכַּח כְּמָה הָיוּ,
5 עֶשְׂרִין וְתַשְׁעָה, מגג הפקניות ועד סובב כְּמָה הָיוּ, עֶשְׂרִין וְתַלְתָּא
6 – עשרים ושלושה, כְּמָה בְּצִיד לְפִלְגְיָה דְּמִנְכַּח, שִׁיתָא, וְהָנָן –
7 ולפיכך שנינו בברייתא, אִם עֶשְׂרֵה לְעֵבֹדָת הַמִּיּוֹצֵי לְמִטָּה מְרַגְלִיו
8 שעל הסובב אפילו אָמַר אֶחָת כְּשִׁירָה, שעד שם מגיע חצי המזבח
9 העליון.
10 הגמרא מביאה ראייה מלשון הפסוק לחלק בין אמת היסוד לבין אמת
11 הסובב: דִּיקָא נָמִי – אף מלשון הפסוק יש לדייק כן, דְּכַתִּיב בפסוק
12 שבו נתפרשה האמה הקטנה (יחזקאל מג י) 'חִיק הָאֵמָה וְאֵמָה רַחֵב',
13 ושינה בלשונו, שאת אמת היסוד כינה 'חיק' ואת אמת הסובב 'רוחב',
14 ללמד שאמת היסוד הקטנה בגובהו ואמת הסובב הקטנה ברחבו.
15 מסיקה הגמרא: שְׁמַע מִיָּנָה.
16 הגמרא מבררת מה היא האמה הבינונית המשמשת למדידה במקדש
17 לרבי מאיר (לעיל צ"ג), ומדוע נקראת כך. מבררת הגמרא: וְכִמָּה טפחים
18 היא אָמָה בִּינוּנִית. משיבה הגמרא: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, אמה בינונית
19 היא אמה בת ששה טפחים. מביאה הגמרא ראייה לדבריו: אָמַר רַבִּי
20 יוֹסִי בַר אֲבִין, אֵיךְ אֵנָּה נְמִי תַנְיָנָא – אף אנו שנינו כן במשנה (לעיל
21 צ"ג) 'רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר הַשֻּׁלְחָן אַרְבֹּו שְׁנַיִם עֶשְׂרֵה טפחים וְרַחֲבֹו שְׁשָׁה'
22 ומדות השולחן מפורשות בתורה (שמות כ"ב ג) 'אֲמִתִּים אַרְבֹּו וְאֵמָה
23 רַחֲבֹו', ומדידתו באמה בינונית, הרי שאמה בינונית בת ששה טפחים.
24 מקשה הגמרא: מִכֵּלֶל הָהֵיא אָמָה דְּנִפְיִשָׁא מִיָּנָה – מכך שאמה בת
25 ששה מכונה 'בינונית' עולה שיש גדולה הימנה, וכי היכן מצינו אמה
26 כזו. מתרצת הגמרא: אֵין, מצינו בחז"ל אמה כזו, וְהָא תַנְן – וכן
27 שנינו (בבלי פ"ו מ"ט) 'שְׁתֵּי אַמּוֹת – מקלות למדידת אמה הֵיוּ מִנוֹחֹת
28 בְּשׁוֹשֵׁן הַכִּיבְרָה – חדר שבגג שער העזרה המזרחי ועליו מציירת
29 שושן הבירה, אחת מונחת על קַרְנֵי מִזְרְחִית צְפוּנִית של החדר וְאֶחָת
30 על קַרְנֵי מִזְרְחִית דְּרוּמִית, זו שְׁעַל קַרְנֵי מִזְרְחִית צְפוּנִית יִתְרֶה על
31 שְׁעַל מִשָּׁה – על האמה הרגילה בת ששה טפחים חֲצִי אַצְבַּע, וְשְׁעַל
32 קַרְנֵי מִזְרְחִית דְּרוּמִית הִתְהָה יִתְרֶה עֲלֵיהֶּן – על זו שבקרן מזרחית
33 צפונית עוד חֲצִי אַצְבַּע, נִמְצְאָת זו שבמזרחית דרומית יִתְרֶה על
34 שְׁעַל מִשָּׁה אַצְבַּע שלימה. שואלת המשנה: וְלָמָּה אָמְרוּ אֶחָת גְּדוּלָה
35 וְאֶחָת קְטַנָּה, כלומר, מדוע עשו שתי האמות גדולות בנוסף על
36 הרגילה. ומשיבה: עשו זאת כְּדִי שִׁיהֶו הָאוֹמְנִין העושים מלאכה
37 במקדש נוֹטְלִין – מתנים עם הגובר כשממנים לעבודה את המחיר
38 לכל אמה שבמדה הקטנה, היא אמת משה, וּמְחִירִין – וכשמביאים
39 את החומר ועושים מלאכתם מודדים במדה הגְּדוּלָה – אחת משתי
40 האמות הגדולות) כמה עשו, ולפי מדידה זו נוטלים שכרם, שנחשב
41 שעשו פחות אמות ממה שעשו באמת, ועשו כן כְּדִי שֶׁלֹּא יִבְאוּ לְיָדֵי
42 מְעִילָה, שאם ימדדו תמיד באותה אמה שזו יטעו כל שהיא ויטלו
43 יותר שכר ממה שעשו. על כל פנים התבאר שהיו אמות גדולות
44 משה, ולפיכך מכונה אמה בת ששה 'בינונית'.
45 שואלת הגמרא: וְתִרְתִּי לָמָּה לִי – לשם מה עשו שתי מדות גדולות,
46 והלא די באחת. משיבה הגמרא: חָדָא – מדה אחת, היתירה חצי
47 אצבע, עשו למדידת מלאכת כְּסָפָא וְהִקְבָּא – כסף וזהב, שבהם כל
48 תוספת שוה הרבה, ואם ייתרו אצבע שלימה יפסידו האומנים הרבה,
49 וְחָדָא, היתירה אצבע שלימה, עשו לְכַנְיָנָא – בנין אבנים, שאין
50 שוין מרובה כל כך, וגם בחשבון אצבע פחות לא יפסידו כל כך, ולכן
51 חששו לטעות עד כדי אצבע.
52 הגמרא מביאה משנה על צורת שושן הבירה שבשער המזרח ודנה
53 בטעם עשייתה. תַנְן הָתָם לַגְבִּי שְׁעֵיר הַר הַבַּיִת (מדות פ"א מ"א), שְׁעַר
54 הַמְּזֻרְחָה, עָלָיו שׁוֹשֵׁן הַכִּיבְרָה צוּרָה – מציירת. שואלת הגמרא: מֵאֵי
55 מַעֲמָא צִיירָה שם. משיבה הגמרא: נחלקו בדבר רַב חֲסָדָא וְרַב
56 יִצְחָק בַּר אֲבָדִימִי, חד – אחד אָמַר, מלכות פרס שהתירה לבנות את
57 הבית השני חיבתם לציריה כְּדִי שִׁיָּדְעוּ בראותם את הציור מִהֵיכָן
58 בָּאוּ לירושלים, ויודו למלכות שהוציאתם מפרס. וְחַד אָמַר, חיבתם

8 מצות לא תעשה שנו. (בשטר) דַּוְקָא אַם נִרְצָה לְגַרְשׁ, וְהוּא אָמַר ו
 9 הַמְצָה הַשְּׁנִי – הָאֲזַהְרָה שְׁהִזְהַר הָאָדָם יתעלה: 'וְכַתָּב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֶת וְנָתַן בְּיָדָהּ'
 10 מְלַחֲזִיר גְרוּשָׁתוֹ אַחַר שְׁנֹשְׂאָתָא לְאַחַר, וְהוּא (דברים כד, א). וְכִבֵּר נִתְבָּאָרוֹ דִּינֵי מְצָוָה זֹו, כְּלוּמַר
 11 אָמְרוּ יתעלה: "לֹא-יִוָּכַל בְּעֵלָה הָרֹאשׁוֹן אֲשֶׁר- דִּין גְרוּשִׁין, בְּשִׁלְמוֹת בְּמַסְכָּתָא הַמִּיחַדָּת לְכָף,
 12 שְׁלַחָה לְשׁוּב לְקַחְתָּהּ" (דברים כד, ד). וְהַעֹבֵר עַל כְּלוּמַר מִסְכַּת גִּטִּין.
 13 לָאוּ זֶה – לוֹקָה. וְכִבֵּר נִתְבָּאָרוֹ דִּינֵי מְצָוָה זֹו
 14 בְּכַמְּהָ מְקוֹמוֹת בִּיבְמֹות.

יום שישי ט"ו סיון ה'תשע"א

יום שבת קודש ט"ז סיון ה'תשע"א

המשך ביאור למס' מנחות ליום רביעי עמ' א

15 היא מְדַבְּרֵי כִּף הֵיּוּ מוֹנְחִין – מהאופן שהיו הברים מונחים, שנתונים
 16 היו לאורכו של בית, ממזרח למערב, וכיון שהיו הברים קבועים
 17 לרחבו של הארון (כמבואר להלן ע"פ א), נמצא שאורך הארון עמד
 18 לרחבו של בית.
 19 מבררת הגמרא: וּבְדִּיּוֹ מְנַלְלֵן שִׁמְכוּנִים כִּנְגַד אַרְכּוֹ שֶׁל בֵּית. משיבה
 20 הגמרא: דְּתַנִּיא, נאמר לגבי נתינת הארון ובדיו בקדש הקדשים
 21 בחנוכת הבית הראשון (מלכים א' ח ט), 'וַיֵּאָרְכוּ הַבָּדִים וַיִּרְאוּ רֹאשֵׁי
 22 הַבָּדִים מִן הַקֹּדֶשׁ עַל פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יָרְאוּ הַחוּצָה' וגו'. מפרשת
 23 הברייתא: אילו היה כתוב רק 'וַיֵּאָרְכוּ הַבָּדִים' יָכוֹל הִייתָ לִפְרֵשׁ שֶׁהֵיוּ
 24 ארוכים אך לֹא הֵיוּ נוֹעֲצִין בְּפִרוּכָתָא, תלמוד לומר 'וַיִּרְאוּ רֹאשֵׁי
 25 הַבָּדִים מִן הַקֹּדֶשׁ עַל פְּנֵי הַדְּבִיר', שנראים היו בהיכל. וְאֵי וַיִּרְאוּ –
 26 ואם היה כתוב רק 'ויראו וגו' על פני הדביר' יָכוֹל הִייתָ לִפְרֵשׁ שֶׁהֵיוּ
 27 מְקַרְעִין בְּפִרוּכָתָא וַיּוֹצְאִין אֶל הַהִיכָל, תלמוד לומר 'לֹא יָרְאוּ
 28 הַחוּצָה', הָא כִּי צִיד הֵיוּ נִרְאִים וְאִינֵם נִרְאִים,

1 הגמרא את הברייתא שבה אמר זאת רבי: דְּתַנִּיא, רַבִּי אֹמֵר, כְּתוּב
 2 בתורה 'וְנָתַתְּ עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבִנָּה וְזָה', וְעַל' הֵינּוּ בְּסֻמּוּד, שִׁנִּיחַ
 3 את הבזיכין על השולחן ליד המערכות. אֵתָהּ אֹמֵר עַל בְּסֻמּוּד, או
 4 אֵינּוּ אֱלָא עַל מַמְשׁ, 'על גבי'. תשובתך, בְּשֶׁהוּא אֹמֵר בְּהַקְמַת
 5 הַמִּשְׁכָּן (שמות מ א) 'וְסִבֹּתָ עַל הָאָרֶץ אֵת הַפְּרָכָת', וּמִכָּךְ שֶׁהַפְּרוּכֹת
 6 תלויה מן הצד, וכתבה התורה 'על', הֵינּוּ אֹמֵר שֶׁעַל הוּא בְּסֻמּוּד.
 7 שִׁנּוּי בַּמִּשְׁנָה: כָּל הַכְּלִים שֶׁבְּמִקְדָּשׁ וְכו' הֵיוּ עוֹמְדִים אַרְכּוֹ לֵארוֹכּוֹ
 8 שֶׁל בֵּית. הַגְּמָרָא מְבִיאָהּ בְּרִייתָא הַמַּחֲלֶקֶת בּוֹה בֵּין הָאָרוֹן לְבֵין שֶׁאֵר
 9 כְּלֵי הַמִּקְדָּשׁ: תַּנּוּ רַבְנָן, כָּל הַכְּלִים שֶׁבְּמִקְדָּשׁ, הֵינּוּ הַמְּנוֹרוֹת
 10 וְהַשּׁוֹלְחָנוֹת, אֲרַבֵּין מְכוּוֹן לְאָרְכּוֹ שֶׁל בֵּית, מִמְּזָרְחַ לְמַעֲרָב, הוּיָן
 11 מְהֵאָדָּוֶן שְׁאָרְכּוֹ מְכוּוֹן לְחֻצְפוֹ שֶׁל בֵּית, מִצְּפוֹן לְדָרוֹם. מוסיפה
 12 הברייתא: וְכִּף – בְּכִיּוּן זֶה הָיָה הָאָרוֹן מוֹנֵחַ, וְכִּף הֵיּוּ בְּדִיּוֹ מוֹנְחִין.
 13 מבררת הגמרא: מֵאֵי קָאָמַר – מֵהֵי הַכוּוּנָה בּוֹה. משיבה הגמרא: הַכִּי
 14 קָאָמַר, הַהוּכַחַה שֶׁכִּף הָיָה הָאָרוֹן מוֹנֵחַ, אַרְכּוֹ מְכוּוֹן לְרוּחַב הַבֵּית,

המשך ביאור למס' מנחות ליום חמישי עמ' ב

14 שרוצה לשלמו ולהיפטר ממנו, כלומר שלא יאמר אדם אלמד פרק
 15 אחד ואיפטר, וְאֵי – שאין אתה רשאי לפטור עצמך מִתּוֹ, כי אף אם
 16 למדת, תמיד צריך להוסיף וללמוד.
 17 הגמרא מביאה מאמר נוסף בענין לימוד התורה ושכרה: אִמַר הַנְּקִיָּה,
 18 מֵאֵי דְּכִתִּיב – מהו שכתוב, 'וְאֵף הִסִּיתֶךָ מִפִּי צַר, רַחֵב לֹא מוֹצֵק
 19 תַּחֲתֵיךָ' וגו' (איוב לו טו). בּוֹא וְרֵאָה שְׁלֹא כְּמִדַּת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 20 מִדַּת בִּשְׂרָר וְדָם, כִּי מִדַּת בִּשְׂרָר וְדָם הִיא, שְׁאֵדָם מְסִית – מפתה את
 21 חֲבִירוֹ לַעֲבוֹר מִדְּרָבֵי חַיִּים לְדְרָבֵי מִיתָה – מדרך טובה לרעה, אַבֵּל
 22 אֵין דְּרָכּוֹ לַפְתּוֹתוֹ לַעֲבוֹר מִדְּרָךְ רַעָה לְטוֹבָה, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 23 מְסִית אֵת הָאָדָם – מפתהו לסור מדרכי מיתה לְדְרָבֵי חַיִּים, שְׁנֵאָמַר
 24 'וְאֵף הִסִּיתֶךָ מִפִּי צַר', כְּלוּמַר שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסִית אֵת הָאָדָם
 25 לְלַמּוֹד תּוֹרָה כְּדִי שִׁינְעַל מִגִּיהֶנֶם שְׁפִיחָ צַר. ולמה פיה צר, כִּדִּי
 26 שְׁעִשְׁנָה יֵהָא צְבוּר

1 קָרָא עֲלָיו הַמִּקְרָא תּוֹה – ענה לו מהפסוק הזה, 'לֹא יִמוּשׁ סֵפֶר
 2 הַתּוֹרָה תּוֹה מִפִּיךָ וְהִנִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה'. צֵא וּבְדוּק שְׁעָה שְׁאִינָה
 3 לֹא מִן הַיּוֹם וְלֹא מִן הַלַּיְלָה – שאין שעה כזאת, וְלַמּוֹד כֶּה הַכְּמִת
 4 יוֹנִית. מְמוּשִׁיכָה הַגְּמָרָא, וּפְלִגָּא – וחולק רבי ישמעאל שפירש את
 5 הַפְּסוּק, שִׁמְצוּהָ לְלַמּוֹד כָּל הַיּוֹם, עַל דְּבִרּוֹ דְּרַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי,
 6 דְּאָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן, פְּסוּק זֶה אֵינּוּ לֹא
 7 חוֹכָה וְלֹא מְצוּהָ, אֱלָא בְּרָכָה, שְׂרָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת יְהוֹשֻׁעַ
 8 שְׁדַבְּרֵי תּוֹרָה חֲכִיבִים עֲלָיו בְּיוֹתֵר, שְׁנֵאָמַר 'וּמִשְׁרָתוֹ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון
 9 נִעַר, לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל' (שמות לג א), אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 10 יְהוֹשֻׁעַ, כָּל כִּף חֲכִיבִין עֲלֵיךְ דְּבָרֵי תּוֹרָה, וְהַבְּטִיחוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 11 הוּא, 'לֹא יִמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה תּוֹה מִפִּיךָ' – שלא תשכח את תורתך.
 12 הַגְּמָרָא מְבִיאָהּ עוֹד מֵאִמְרִים בְּעֵנִין תַּלְמוּד תּוֹרָה: הֵנָּה דְּבִי רַבִּי
 13 יִשְׁמַעְיָאֵל, דְּבָרֵי תּוֹרָה לֹא יְהוּ עֲלֵיךְ חוֹכָה – כאדם שיש לו חוב,

